

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Vår ref.: 201400023-160
Deres ref.:

Lillehammer, 16. oktober 2014

Uttalelse til høring av forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover

Klima- og miljødepartementet (KLD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har sendt to forskrifter på høring som på mange måter hører sammen:

KMD ref. 14/1013 : Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og KLD ref. 13/4565: Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover, jfr. kapittel 14 i plan- og bygningsloven.

Denne uttalelsen gjelder Forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter sektorlover, jfr. kapittel 14 i plan- og bygningsloven (KLD). Oppland fylkeskommune har valgt kun å gi en administrativ uttalelse til høringen.

Formålet med forskriften

Forskriften er knyttet til plan- og bygningslovens kapittel 14 med bestemmelser om konsekvensutredninger for tiltak etter annet lovverk enn pbl. Formålet med forskriften er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av tiltak, og når det tas stilling til om, og på hvilke vilkår tiltak kan gjennomføres.

Forslaget til revidert forskrift omfatter i hovedsak endringer som følge av krav fra ESA knyttet til oppfølging av EU-regelverket, behov for forenklings- og forbedringstiltak og justering i forhold til norsk lovverk. Det foreslås en oppdeling av forskriften til en deling mellom en forskrift for planer etter pbl og en forskrift for tiltak etter annet lovverk, knyttet til oppfølging fra de to departementene KMD og KLD.

Merknad

Vi er noe forundret over at regelverket for konsekvensutredninger av planer og tiltak splittes til to forskrifter. Begrunnelsen er at dette følges opp av to ulike departementer, noe som synliggjør kompleksiteten i dette. Departementene bør vurdere om en oppdeling av regelverket følger

Postadresse

Postboks 988
2626 LILLEHAMMER

Org. nr: 961382335

Besøksadresse

Kirkegaten 76, Lillehammer
Bankkonto: 2000 09 50018

E-post: postmottak@oppland.org

Saksbehandler:

Kristin Loe Kjelstad

Telefon:

E-post: kristin.loe-kjelstad@oppland.org

intensjonen om effektivisering og forenkling av offentlig regelverk, med fokus på formidling og forenkling ovenfor tiltakshavere og kommunene.

Vi stiller også spørsmål ved om det er hensiktsmessig å innføre et nytt begrep «miljøvurderinger», framfor å holde på konsekvensutredning som felles begrep. Høringen presiserer flere steder hva som skal forstås med dette – bla. at helse defineres inn under miljø. Vi synes slike presiseringer viser at man heller bør benytte et videre begrep som konsekvensutredning for miljø og samfunn.

§2 b) ... tiltak nevnt i vedlegg II

Tiltak etter bokstav b) (vedlegg II-tiltak) skal vurderes nærmere etter kriteriene i vedlegg III. For tiltakene gjelder ikke bestemmelsene om melding og forslag til utredningsprogram i §§ 4-6. Det kan stilles krav om supplerende utredninger.

Den foreslåtte endringen i forskriften går opp linjen mellom tiltak med krav til melding og tiltak uten krav til melding og utredningsprogram, jfr. nylig vedtatt lovendring i pbl § 14-2.

Vi ser at denne endringen kan svekke medvirkning og muligheten for viktige innspill i tidlig fase av en søknadsprosess, og at supplerende utredninger må utarbeides og ettersendes, noe som kan føre til at prosessen tar lengre tid enn forutsatt. Vi mener melding og utredningsprogram gir høringspartene svært nyttig informasjon og mulighet for tidlige innspill, og anbefaler at denne ordningen beholdes i større grad enn det som forslaget legger opp til.

§ 2 c) ...der planen vedtas av et departement...

Høringen er nokså uklar på begrunnelsen om hvorfor planer eller programmer vedtatt av departementet unntas krav om melding med utredningsprogram. Hensynet til tidlig involvering og medvirkning bør også vurderes for denne typen planer og tiltak.

§ 2 d) planer for nasjonalparker, verneområder

Bestemmelsen skal vurderes nærmere av departementet, da den slik den står kun dekker deler av interessene knyttet til et område. Vi støtter dette. Forhold til viktig infrastruktur, utbyggingsinteresser og mineralforvaltning kan være relevant.

§6 Forelegging av utredningsprogram

Bestemmelsen foreslås endret fra gjeldende forskrift ved at det kun er vedlegg I-tiltak som kan forelegges Klima- og miljødepartementet. Vi mener det kan være tiltak etter vedlegg II som har like stor nasjonal eller regional betydning, og ser ikke begrunnelse for hvorfor ikke disse skal kunne forelegges departementet.

§7 Krav til konsekvensutredningen

Se innspill til vedlegg IV under.

§8 Høring

Frist for uttalelse til tilleggsutredninger er satt til minimum to uker (Gjelder ikke vedlegg II-tiltak der dette er min 4 uker). Dette er svært kort høringsfrist som vil være vanskelig for mange høringsparter å innfri. For kommuner og fylkeskommuner kan det være behov for ny politisk behandling. Dette er ikke mulig ved slike frister.

Vedlegg III– Kriterier for vurdering av om et vedlegg II-tiltak anses å ha vesentlige virkninger

Vi støtter departementets vurdering i forhold til å balansere mellom innspill fra ESA og allerede godt innarbeidete kriterier i dagens § 4 i norsk forvaltning for å vurdere om et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn.

Som departementet skriver i høringen vil det være behov for en nærmere veiledning og presisering knyttet til flere av kriteriene. Det må også følges opp med konkrete kartlegginger og registreringer. (For eksempel «verdifulle landskap».)

Gjeldende bokstav b)

Kriteriet om inngrepsfire naturområder er foreslått tatt ut i nåværende form, og høringsnotatet gir få opplysninger om prosessen videre for å avklare hvilke status INON skal ha framover. Kartleggingen av INON-områder i Norge viser en tankevekkende utvikling, og kriteriet bør ikke tas ut av listen før det er gjort en nøye gjennomgang i forbindelse med det pågående arbeidet med denne problemstillingen.

Bokstav b)

Innspill fra fagenhet for kulturarv (tilsvarende innspill til KMD-høringen)

Etter dagens forskrift om konsekvensutredninger skal alle tiltak etter § 3 konsekvensutredes hvis de jf. § 4 a) *«er lokalisert i eller kommer i konflikt med områder med særlig verdifulle landskap, naturmiljø, kulturminner eller kulturmiljø som er vernet eller fredet, midlertidig vernet eller fredet eller foreslått vernet eller fredet, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde».*

I forslag til ny forskrift er tekst og struktur endret, men i følge vedlegg III pkt. b) skal tiltak utredes der de: *«vil komme i konflikt med kulturminner eller kulturmiljø som er fredet, midlertidig fredet eller foreslått fredet etter kulturminneloven, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde».*

I gjeldende forskrift omfattes både kulturminneverdier som er eller forberedes fredet og/eller regulert til spesialområde bevaring / hensynssone. Av tidligere veiledningsmateriale framgår at også bl.a. listeførte kirker og objekter/anlegg prioritert i statlige sektorvise verneplaner slår ut.

Kulturminneverdier som sikres etter Plan- og bygningsloven er med andre ord falt ut i forslaget til ny forskrift. Vi er kritisk til en slik innsnevring uten at dette overhodet er drøftet/begrunnet. Vi har i dag langt flere kulturminner av høy verdi (også fredningsverdige anlegg) som er regulert til bevaring enn fredet etter særlov. Kravet om utredningsplikt skal være basert på om tiltaket kan få vesentlige virkninger på miljø og samfunn, og hva som er viktige miljøkonsekvenser her må ta grunnlag i vurdering av miljøverdi og/eller at samfunnet har prioritert miljøkvalitetene gjennom juridisk sikring eller annen overordnet plan, ikke hvilket lovverk som tilfeldigvis er anvendt. En innsnevring synes også underlig når utredningskravet for landskap og naturmiljø samtidig utvides. Vi vil primært anbefale at kulturminnebestemmelsen knyttes til nasjonale og vesentlige regionale kulturminneverdier (uavhengig av juridisk sikring), for å sikre et godt saksgrunnlag og godt bearbeidet planforslag i saker hvor det er potensial for innsigelse. Sekundært vil vi anbefale at tidligere innhold blir videreført.

Merknad til fjerning av dagens §4 d)

Vi ser ikke at kriteriene for konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift om miljøvurderinger av tiltak etter annet lovverk skal være såpass forskjellige som det legges opp til. Dette gjelder bla. bokstav g) i KMD-forskriften om rikspolitiske bestemmelser/retningslinjer, statlige/regionale planbestemmelser. Vi mener disse kan ha stor relevans også for tiltak etter annet lovverk.

Regionale planretningslinjer er ikke med i dagens forskrift, men bør vurderes inn i en slik opplisting, bla. ut fra oppfølging av de regionale planene i områder med villreininteresser.

Vedlegg IV) Rammer for krav til innhold i konsekvensutredningen

- a) Her bør også regionale planretningslinjer være med i opplistingen.
- b) Sjekklisten bør i størst mulig grad samsvare med den parallelle KMD-forskriften i oppbygning og innhold. Bla. anser vi at punkt om barn- og unges oppvekstvilkår, befolkningens helse, tilgjengelighet for alle og tiltakets evt. vesentlig påvirkning på konkurranseforhold er relevant, også for tiltak etter særlov. Disse punktene bør inn både i vedlegg III og vedlegg IV.

Med hilsen

Kristin Loe Kjelstad
Teamleder plan og miljø

Kjell Marius Mathisen
Fylkeskonservator

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift i hht. interne rutiner

Kopi til: Fylkesmannen i Oppland, Postboks 987, 2626 LILLEHAMMER